

31997D0178

L 75/44

URADNI LIST EVROPSKIH SKUPNOSTI

15.3.1997

ODLOČBA KOMISIJE
z dne 10. februarja 1997
o opredelitvi načina prehoda z Evropskega sistema nacionalnih in regionalnih računov v Skupnosti (ESR 95) na Evropski sistem integriranih ekonomskih računov (ESR, druga izdaja)

(Besedilo velja za EGP)

(97/178/ES, Euratom)

KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI JE

vpliv, zato da bi lahko iz podatkov za BDP in BNP po ESR 95 pridobili podatke za BDP in BNP po ESR, druga izdaja;

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti,

ker bo Komisija v skladu s členom 8 Uredbe (ES) št. 2223/96 sprejela ukrepe za spremembo Priloge k tej odločbi, če bodo po sprejetju te odločbe ugotovljene nadaljnje razlike med ESR, druga izdaja, in ESR 95, ki bi vplivale na BDP ali BNP;

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti za atomsko energijo,

ob upoštevanju člena 8(3) Uredbe Sveta (ES) št. 2223/96 z dne 25. junija 1996 o Evropskem sistemu nacionalnih in regionalnih računov v Skupnosti ⁽¹⁾ ter člena 6 Direktive Sveta 89/130/EGS, Euratom z dne 13. februarja 1989 o usklajevanju načinov za obračunavanje bruto nacionalnega proizvoda po tržnih cenah ⁽²⁾,

ker člen 19 Uredbe Sveta (EGS, Euratom) št. 1552/89 z dne 29. maja 1989 o izvajanju Sklepa 88/376/EGS, Euratom o sistemu lastnih virov Skupnosti ⁽³⁾ predvideva, da Komisija skupaj z zadevno državo članico vsako leto preuči agregate, zagotovljene za namene lastnih virov, zlasti v primerih, ki jih uradno sporoči Odbor BNP;

ker Komisija pričakuje, da bodo pridržki glede ocen BNP držav članic odpravljeni do 31. decembra 1998;

ker se ukrepi, predvideni v tej odločbi, uporabijo ob upoštevanju načela stroškovne učinkovitosti in pod pogojem, da zagotavljajo dobro kakovost ocen BDP in BNP;

ker se rezultati, ki so posledica uporabe ESR 95, in rezultati, ki so posledica uporabe ESR, druga izdaja, med seboj razlikujejo;

ker je treba za uporabo člena 8(1) in (2) Uredbe (ES) št. 2223/96 o ESR 95 najpozneje do decembra 1996 opredeliti razlike v opredelitvah med ESR 95 in ESR, druga izdaja, ter ovrednotiti njihov

ker so ukrepi, predvideni v tej odločbi, v skladu z mnenjem odbora, ustanovljenega s členom 6 Direktive 89/130/EGS, Euratom,

⁽¹⁾ UL L 310, 30.11.1996, str. 1.

⁽²⁾ UL L 49, 21.2.1989, str. 26.

⁽³⁾ UL L 155, 7.6.1989, str. 1.

SPREJELA NASLEDNJO ODLOČBO:

Člen 3

Člen 1

Razlike v opredelitvah med ESR, druga izdaja, in ESR 95, ki jih je ugotovil in odobrila Odbor BNP pred 31. decembrom 1996 ter vplivajo na BDP in BNP, so naštetje v Prilogi. Države članice ovrednotijo in dokumentirajo vsako od teh razlik v opredelitvah, pri čemer uporabljajo načelo iz člena 2. Komisiji posredujejo potrebne informacije in razlage glede vsake od razlik v skladu s členom 5 Direktive 89/130/EGS, Euratom.

Člen 2

Podatki o BNP na podlagi ESR, druga izdaja, ki se pošiljajo v skladu z Direktivo 89/130/EGS, Euratom, in podatki BDP, ki se posredujejo v skladu z Uredbo Sveta (ES) 3605/93 z dne 22. novembra 1993 o uporabi Protokola v zvezi s postopkom čezmerne primanjkljaja, ki je priloga k Pogodbi o ustanovitvi Evropske skupnosti ⁽¹⁾, so pridobljeni iz podatkov na podlagi ESR 95, ki jih države članice pošiljajo v skladu s členom 7(1) Uredbe (ES) št. 2223/96, pri čemer so ti slednji podatki prilagojeni tako, da se upošteva vpliv razlik v opredelitvah med ESR, druga izdaja, in ESR 95, kakor so navedene v členu 1.

To načelo je mogoče povzeti v naslednjih enačbah:

(a) podatki o BDP na podlagi ESR, druga izdaja

= podatki o BDP na podlagi ESR 95

— vsota zneskov za razlike v definicijah med ESR 95 in ESR, druga izdaja, kakor so navedene v členu 1;

(b) podatki o BNP na podlagi ESR, druga izdaja

= podatki o BNP na podlagi ESR 95

— vsota zneskov za razlike v opredelitvah med ESR 95 in ESR, druga izdaja, kakor so navedene v členu 1.

1. Določbe členov 1 in 2 te odločbe se uporabljajo za:

- (a) podatke o BNP za leto 1998 in naslednja leta, ki se posredujejo v skladu z Direktivo 89/130/ES, Euratom, dokler velja Sklep Sveta 94/728/ES, Euratom z dne 31. oktobra 1994 o sistemu lastnih virov Evropskih skupnosti ⁽²⁾;
- (b) podatke o BDP za leto 1998, ki se posredujejo za namene Uredbe (ES) 3605/93.

Te določbe se lahko uporabljajo tudi za:

- (c) podatke o BNP in BDP za leta od 1995 do 1997, ki jih države članice lahko posredujejo na podlagi ESR 95 za namene direktive in uredbe iz odstavka 1(a) in (b).

2. Če se posredujejo podatki po 1(c), države članice na zahtevo Komisije sporočijo zneske, ki izhajajo iz razlik v opredelitvah med ESR, druga izdaja, in ESR 95.

Člen 4

Če Sklep 94/728/ES, Euratom, ostane v veljavi po 31. decembru 1999, Komisija preuči to odločbo in po potrebi sprejme ustrezne ukrepe.

Člen 5

Ta odločba je naslovljena na države članice.

V Bruslju, 10. februarja 1997

Za Komisijo

Yves-Thibault DE SILGUY

Član Komisije

⁽¹⁾ UL L 332, 31.12.1993, str. 7.

⁽²⁾ UL L 293, 12.11.1994, str. 9.

PRILOGA

RAZLIKE MED ESR 79 IN ESR 95, KI VPLIVAJO NA BDP ALI BNP

Seznam sprememb

V tem dokumentu so opisane naslednje spremembe koncepta, ki vplivajo na BDP ali BNP:

1. Merila rezidenčnosti
2. Posredno merjene storitve finančnega posredništva (PMSFP)
3. Zavarovanje
4. Dohodki od neposrednih naložb
5. Dohodki od obresti
6. Kultivirano naravno gojenje rastlin
7. Računalniška programska oprema in večje podatkovne baze
8. Vojaška oprema in vozila razen orožja
9. Nedokončana proizvodnja pri storitvah
10. Izdatki raziskovanja rudišč
11. Potrošnja stalnega kapitala na cestah, mostovih itd.
12. Državna dovoljenja in pristojbine
13. Vrednotenje proizvodnje za lastno končno porabo in proizvodnje iz prostovoljne dejavnosti
14. Vrednostni prag za investicijsko blago
15. Tržna/netržna merila
16. Subvencije
17. Razvedrilni, literarni in umetniški izvirniki
18. Storitve, povezane s pristojbino za uporabo razvedrilnih, literarnih in umetniških izvirnikov
19. Garaže
20. Davki, ki jih ob registraciji avtomobila plačajo gospodinjstva
21. Plače v naravi
22. Dovoljenja za uporabo neopredmetenih neproizvedenih sredstev
23. Kolkovine

Izrazoslovje

Uvodna pripomba glede izrazoslovja je na mestu. Opozoriti je treba na to, da je bilo v ESR 95 več konceptov iz ESR 79, naštetih v vprašalniku za BNP, opuščeni. Kot primere lahko navedemo output v tržnih cenah (P10), bruto dodano vrednost v tržnih cenah (N1p) in končno potrošnjo na ekonomskem ozemlju (P3B). Vendar pa dejstvo, da so bili nekateri koncepti ESR 79 v ESR 95 nadomeščeni z bolj relevantnimi, še ne pomeni, da v okviru ESR 95 podatkov ni več možno zajemati po starih konceptih. Agregate ESR 79 je seveda možno izračunati iz podrobnih nacionalnih računov na podlagi ESR 95, če se vsaka sprememba koncepta upošteva ločeno. Četudi bruto dodana vrednost v tržnih cenah v ESR 95 ni samostojni koncept, je glede na to, da se vse komponente tega agregata ocenjujejo v skladu s pravili ESR 95, očitno smiselno govoriti o bruto dodani vrednosti v tržnih cenah in jo izračunavati.

Skupna preglednica

Vplivi vsake od zgornjih sprememb koncepta so povzeti v Preglednici 1.

Preglednica 1 opisuje učinke prehoda z ESR 79 na ESR 95. Stolpci v preglednici ustrezajo spremembam koncepta in so označeni s številkami iz zgornjega seznama sprememb. „+“ v preglednici pomeni vpliv s pozitivnim predznakom na zadevno postavko, „-“ negativni vpliv, „x“ pa pomeni, da vpliv lahko nastopi, vendar pa njegovega predznaka ni mogoče določiti vnaprej.

Poročanje

Dokument se ukvarja z izvajanjem včasih kompleksnih sprememb definicij pri prehodu z ESR 79 na ESR 95, zato so predstavljene analize zelo podrobne. Navedeno podrobnost ne gre razumeti kot zahtevo po podatkih, o katerih je treba poročati.

Prehod z ESR 79 na ESR 95

Šifra ESR	Številka spremembe koncepta																						
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
VPRAŠALNIK BNP (ESR 79)																							
PROIZVODNI PRISTOP																							
1			+			X	X	X		+		+			X	—	+	+	+	+	+	+	+
2		X	+				—				+			+	—	—	+	+	+	—	+	+	+
3		X	X					X						—	—	X	X	X	+	+	+	X	+
4						X														+			
5																							
6																				+			
IZDATKOVNI PRISTOP																							
7	X	+	+								+			X	—	+	+	+	+	+	+	+	+
8	X	X	X																				+
9	X	X	X																				+
10	X	+	+								+				X	—	+	+	+	+	+	+	+
11		+	+				X				—			X	X	—	X					X	+
12		+	+				X				—			X	X	—	X					X	+
13		+	+				X				—			X	X	—	X					X	+
14		+	+				+				—			X	X	—	X					X	—
15	X	+	+																				
16						X																	
17																							
18																							
19	X	X	X																		+		
20	X	X	X			X					+			—	X	—	X	+	+	+	X		
21	X										—				X								
22	X														X								
23	X	X	X			X					+			—	X	—	X	+	+	+	X		
24	X																				+		
25	X																				+		
26	X	X	+		X														X				
27	X	X	+		X														X				
28	X	+	X	X	X	X	+	X	+	+	+	+	+	—	X	—	X	+	+	+	X	X	+
DOHODKOVNI PRISTOP																							
19																							
20																							
21																							
22																							
23																							
24																							
25																							
26																							
27																							
28																							
BRUTO DOMAČI PROIZVOD V TRŽNIH CENAH																							
BRUTO NACIONALNI PROIZVOD V TRŽNIH CENAH																							
Opomba:																							
(+)																							
(-)																							
(x)																							
(?)																							

1. Merila rezidenčnosti

Ključne besede

	ESR 79	ESR 95
Študenti	207, 210c	2,10
Montaža opreme	207	2,09 opomba pod črto 1
Gradnje v tujini	207	2,09 opomba pod črto 1, 2,15a

Opis spremembe

ESR 95 vsebuje eksplicitna merila rezidenčnosti za študente, montažo opreme in gradbene dejavnosti v tujini. V vsakem primeru so merila drugačna od tistih iz ESR 79.

Po ESR 95 se šteje, da so študenti vselej prebivalci svoje matične države, ne glede na dolžino bivanja v tujini. Enako eksplicitna, a drugačna merila rezidenčnosti (pravilo enega leta) je vseboval tudi ESR 79. Torej je med ESR 79 in ESR 95 nastopila nedvomna sprememba pravil.

Kar zadeva montažo opreme in gradbene dejavnosti, ki predstavljajo bruto investicije v osnovna sredstva v tujini, ESR 95 vsebuje posebna in eksplicitna navodila glede rezidenčnosti. V primeru montaže opreme se produkcija knjiži v državi porekla in ne v državi montaže. V primeru gradbenih dejavnosti v tujini, ki predstavljajo bruto investicije v osnovna sredstva, se proizvodnja knjiži na tistem ozemlju, na katerem gradnja poteka.

ESR 79 ne vsebuje nobenih posebnih navodil glede obeh zadnjih primerov. Torej so merila rezidenčnosti, ki jih je treba uporabiti v skladu z ESR 79, splošna merila, navedena v odstavku 207 (tj. za odločitev glede rezidenčnosti se uporablja pravilo enega leta). Torej je med ESR 79 in ESR 95 nastopila sprememba glede meril, ki jih je treba uporabiti v vsakem od obeh primerov. V skladu z ESR 95 montažne storitve ne veljajo več za proizvodnjo tistega ozemlja, na katerem montaža poteka, tudi če dejavnost poteka več kot eno leto. V skladu z ESR 95 tudi gradbene dejavnosti, ki predstavljajo bruto investicije v osnovna sredstva, veljajo za proizvodnjo tistega ozemlja, na katerem gradbeno delo poteka, tudi če dejavnost poteka manj kot eno leto. Opozoriti je treba na to, da bo praktični vpliv na BNP kljub tem spremembam verjetno majhen ali ničel v primeru številnih posameznih projektov (glej spodnjo razlago v zvezi z nakazovanjem dohodkov fiktivnih rezidenčnih enot).

Posledice sprememb

Nova obravnava študentov, ki študirajo v tujini, je za BNP relevantna le toliko, kolikor jo zadeva prehod z BDP na BNP. Primarni dohodek, ki ga prejmejo ali plačajo taki študenti, se po ESR 79 šteje kot primarni dohodek, ki ga prejme/plača država gostiteljica, po ESR 95 pa kot primarni dohodek, ki ga prejme/plača matična država. Zneski, za katere pri tem gre, so lahko v praksi majhni.

Torej je treba pozornost posvetiti obema preostalima postavkama.

Pri **proizvodnem pristopu** se montaža opreme v tujini, ki ustreza pravilu enega leta po ESR 79, v skladu z ESR 79 šteje kot proizvodnja v tujini, v skladu s pravili ESR 95 pa kot domača proizvodnja. Nasprotno se gradbena dejavnost v tujini, ki predstavlja bruto investicije v osnovna sredstva in ki jo opravljajo rezidenčni proizvajalci, ki pa ne ustreza pravilu enega leta po ESR 79, po pravilih ESR 79 knjiži kot proizvodnja domačega gospodarstva, po pravilih ESR 95 pa kot proizvodnja v tujini. Posledice, ki jih ima to za proizvodnjo, vmesno potrošnjo in bruto dodano vrednost, so predstavljene v Preglednici 1.

Ker transakcije v tem primeru zadevajo tako montažno kot gradbeno dejavnost rezidenčnih institucionalnih proizvodnih enot v tujini in nerezidenčnih institucionalnih proizvodnih enot na domačem ozemlju, predznaka neto vpliva ni možno določiti vnaprej.

Pri **izdatkovnem pristopu** nova obravnava vpliva na potrošnjo gospodinjstev; te spremembe se izravnavajo s spremembami pri uvozu ali izvozu. Nova obravnava montažnih storitev in gradenj v tujini vpliva na izvoz in uvoz storitev. Tudi tukaj bo predznak neto vpliva odvisen od vsakokratnih okoliščin države.

Pri **dohodkovnem pristopu** je verjetno, da bo nova obravnava montažnih storitev in gradnje v tujini znatno vplivala tako na sredstva za zaposlene kot na poslovni presežek. Ker gre pri tem za transakcije v tujino in iz tujine, bo predznak neto vpliva odvisen od vsakokratnih okoliščin.

Kar nazadnje zadeva **prehod z BDP na BNP**, vplivi nove obravnave montažnih storitev in gradnje v tujini na sredstva za zaposlene in dohodek od lastnine odražajo vplive, opisane v okviru dohodkovnega pristopa.

Opozoriti je treba še na to, da je odločitev glede tega, ali naj se za gradbeno dejavnost v tujini s strani rezidenčnih institucionalnih proizvodnih enot ustvari fiktivna rezidenčna enota ali ne, po pravilih ESR 95 na ravni BND nevtralna, razen morebitnega nadomestila stalnega kapitala zaradi obrabe strojev in opreme na tujem gradbišču; po pravilih ESR 79 to ni nujno. Vplivi po pravilih ESR 79 pa niso nevtralni zaradi različne obravnave zadržanih dohodkov od neposrednih tujih naložb v obeh sistemih. Ker je treba vse zadržane dohodke družb, ki nimajo gospodarskega interesa na ekonomskem ozemlju države, kjer se nahaja gradbišče, po definiciji v matično državo vrniti v roku enega leta, je problem zadržanih dohodkov nujno omejen na vprašanje, ali je treba določen (neto) poslovni presežek, ki ga ustvari gradbena dejavnost v tujini, knjižiti v letu t-1 ali v letu t.

Kar zadeva potrošnja stalnega kapitala, ki pomeni sestavino bruto poslovnega presežka, se ta knjiži v državi, v kateri proizvajalec velja za rezidenčnega in je torej del BDP/BNP te države. V praksi se zna izkazati za neverjetno, da bi bilo možno izračunati potrošnja stalnega kapitala za posamezne gradbene projekte, kar nazadnje vodi v to, da se celotna potrošnja stalnega kapitala knjiži v državi lastnika strojev in opreme.

Postavlja se torej vprašanje, ali ni možno izhajati iz tega, da je ustanovitev ali neustanovitev fiktivne rezidenčne enote glede gradbene dejavnosti v tujini za praktične namene nevtralna, kar zadeva BNP.

V najslabšem primeru bo zadeva vplivala le na čas knjiženja, se pravi na razdelitev danega BNP na dve zaporedni leti, seveda pod pogojem, da so vse transakcije pravilno knjižene v kontih.

Številčni primer

Denimo, da gradbeni projekt v državi B, ki traja manj kot eno leto, je vreden 1 000 ter zahteva vmesno potrošnjo v višini 200 in sredstva za zaposlene v višini 400, izvaja podjetje države A. Na gradbišču delajo le delavci, ki so rezidenčni v državi A, vsi materiali pa so nabavljeni v državi B. Po pravilih ESR 95 se gradbišče obravnava kot fiktivna rezidenčna enota države B, medtem ko v skladu s pravili ESR 79 ni ustanovljena nobena taka fiktivna enota. Podjetje nakaže celotni poslovni presežek v državo A v zadevnem obračunskem obdobju.

V naslednjih preglednicah so prikazani vplivi na račune države A. Računi države B so simetrični. Opozorimo naj, da nevtralnost vplivov na BNP zavisi od tega, ali je poslovni presežek nakazan v istem obračunskem obdobju.

Računovodska obravnava v poenostavljenih računih države: spremembe v primerjavi s knjiženjem po pravilih ESR 79.

Račun blaga in storitev

	Viri	Porabe
P10	- 1 000	P20 - 200
P60	- 200	P50 - 1 000

Račun proizvodnje		Račun ustvarjanja dohodka		Račun razdelitve dohodka	
Porabe	Viri	Porabe	Viri	Porabe	Viri
P20	- 200	R10	- 400	N1	- 400
				N2	- 400
				R10	(rezidenčen) - 400
				R10	(nerezidenčen) +400
N1	- 800	N2	- 400	N3	+0
				R40	+400

Račun porabe dohodka		Račun kapitala		Račun tujine	
Porabe	Viri	Porabe	Viri	Porabe	Viri
N4	+0	N5	+0		
				N5	+0

2. Posredno merjene storitve finančnega posredništva (PMSFP)

Ključne besede

	ESR 79	ESR 95
PMSFP	325 (c)	Priloga I

Opis spremembe

V ESR 95 je odločitev, ali naj se PMSFP porazdelijo po uporabnikih ali ne, še odprta. Sprejel jo bo Svet pred koncem leta 1997. V ESR 79 velja, da posebna enota potroši vse PMSFP. Obravnava PMSFP je eksplicitno urejena tako v ESR 79 kot v ESR 95. Nedvomna sprememba v obravnavi bi nastopila s porazdelitvijo PMSFP (če bi bila taka odločitev potrjena), in sicer z vplivom na BNP.

Posledice spremembe

Če bo odločeno, da se v skladu z ESR 95 PMSFP ne porazdelijo po uporabnikih, sprememba, ki bi vplivala na vprašalnik BNP, ne bo nastopila. Če pa bo odločeno, da se PMSFP porazdelijo po uporabnikih, bo to za seboj potegnilo znatne posledice za celotni sistem računov.

Pri **proizvodnem pristopu** se bo vmesna potrošnja znižala za znesek domače proizvedenih PMSFP, ki je zdaj porazdeljen po končnih uporabnikih, in se zvišala za znesek uvoženih PMSFP, ki se uporablja kot vmesna potrošnja. Ker obstajata dva medsebojno nasprotna učinka, predznaka vpliva na vmesno potrošnjo in na bruto dodano vrednost ni mogoče določiti vnaprej. V izjemnih primerih lahko prevlada vpliv uvoza. V praksi pa bo vpliv uvoza verjetno zanemarljiv v primerjavi z vplivom domače proizvodnje, kar pomeni zmanjšanje vmesne potrošnje in povečanje bruto dodane vrednosti.

Pri **izdatkovnem pristopu** so vse postavke v zvezi s končno potrošnjo izpostavljene pozitivnemu vplivu. Kar zadeva kolektivno potrošnjo, povečanje izhaja iz zvišanja vmesne potrošnje netržnih proizvajalcev države in zasebnih nepridobitnih institucij, ki opravljajo storitve za gospodinjstva (NPISG), katerega posledica je dvig proizvodnje, vrednotene kot vsota stroškov, in s tem dvig kolektivne potrošnje. Podoben bo vpliv na uvoz in izvoz blaga in storitev ter na njihov saldo, saj plačila obresti za mednarodna posojila in vloge predstavljajo element neposredno merjenih storitev finančnega posredništva. Tako izvoz kot uvoz se bosta povečala, vendar pa vpliv na njun saldo vnaprej ni znan. Zaradi tega vpliva na BDP sicer ni možno določiti vnaprej, vendar bo v evropskem kontekstu skoraj zagotovo pozitiven.

Pri **dohodkovnem pristopu** je bruto poslovni presežek edina postavka, na katero sprememba vpliva. Zaradi uvoza PMSFP tudi tukaj sicer ni mogoče vnaprej določiti predznaka neto vpliva, vendar bo pozitiven, razen v izjemnih okoliščinah, za katere pa ni verjetno, da bi se pojavile v Evropski uniji.

Kar zadeva **prehod z BDP na BNP**, se dohodek od lastnine, prejet iz tujine, zmanjša za znesek posojil, danih nerezidentom, ki se zdaj obravnava kot izvoz storitev (PMSFN). Podobno se dohodek od lastnine, plačan v tujino, poveča za znesek vlog nerezidentov, ki se zdaj obravnavajo kot izvoz storitev. Za uvoz PMSFP velja analogna argumentacija. Logična razlaga za to je seveda v tem, da tokovi plačil v tujino in iz nje ostanejo nespremenjeni. Ker so vplivi v zvezi s posojili in vlogami medsebojno nasprotni, predznaka neto vpliva na dohodek od lastnine v tujino in iz nje ni možno določiti vnaprej. Pomembno pa je opažanje, da se vpliv porazdelitve PMSFP na saldo dohodka od lastnine, prejetega iz tujine in plačanega v tujino, ter vpliv na saldo uvoza in izvoza med seboj natančno izravna.

Glede na vse navedeno vpliva na BDP sicer ni možno določiti vnaprej, vendar bo v dejanski praksi skoraj vedno pozitiven. Nasprotno pa je vpliv na BNP brezpogojno pozitiven, saj je vpliv na BDP, ki je posledica salda izvoza in uvoza PMSFP, izravnava z vplivom na saldo dohodka od lastnine v tujino in iz nje.

Številčni primer

Denimo, da je proizvodnja PMSFP enaka 1 000, od česar gre 500 za vmesno potrošnjo tržnih proizvajalcev, 50 se porabi za vmesno potrošnjo netržnih proizvajalcev, 550 pa kot končna potrošnja gospodinjstev. Izvoz je 400 in uvoz 500. Konsistentnost bruto izvoznih in uvoznih tokov PMSFP ter dohodka od lastnine, kakršna je bila predpostavljena v tem primeru, morebiti ni realistična; vendar bi morali biti vsaj neto tokovi konsistentni.

Računovodska obravnava v poenostavljenih računih države: spremembe v primerjavi s knjiženjem po pravilih ESR 79.

Račun blaga in storitev

Viri		Porabe	
P10	+ 1 050	P20	+550
P60	+500	P3B	+600
		P50	+400

Račun proizvodnje

Porabe		Viri	
P20	+550	P10	+ 1 050
N1	+500		

Račun ustvarjanja dohodka

Porabe		Viri	
N2	+500	N1	+500

Račun razdelitve dohodka

Porabe		Viri	
R40	- 500	N2	+500
N3	+600	R40	- 400

Račun porabe dohodka

Porabe		Viri	
P3A	+600	N3	+600
N4	+0		

Račun kapitala

Porabe		Viri	
N5	+0	N4	+0

Račun tujine

Porabe		Viri	
		N5	+0

3. Zavarovanje*Ključne besede*

	ESR 79	ESR 95
Zavarovanje	315 (k)	3,63, Priloga III

Opis spremembe

ESR 95 opredeljuje proizvodnjo zavarovalnih storitev takole:

dejanski prihodki od premij plus premijski dodatki, minus zapadle odškodnine, minus zvišanja (plus znižanja) zavarovalnotehničnih rezervacij ter zavarovalnotehnične rezervacije za življenjska zavarovanja s klavzulo o soudeležbi zavarovanca pri dobičku zavarovalnice.

ESR 95 ne omenja postavke „dodatna plačila v obliki razdeljenega dobička“. Ta je treba razumeti kot odškodnine, če se ne plačajo nazaj v zavarovanje v obliki premijskih dodatkov in dodatnih prispevkov, ki se plačujejo poleg dejanskih premij in prispevkov.

Vsi nominalni dobički ali izgube iz lastnine so izključeni iz merjenja sprememb zavarovalnotehničnih rezervacij... „obravnavati se jih ne sme niti kot dohodek od naložb zavarovalnotehničnih rezervacij niti kot spremembo matematičnih rezervacij in rezervacij za življenjska zavarovanja s klavzulo o soudeležbi zavarovanca pri dobičku zavarovalnice“. Isto velja tudi za nerazdeljeni dobiček od lastnine.

Odstavek 4.68 vsebuje pravilo, po katerem je treba razdeliti celotni dohodek od lastnine v del, ki izhaja iz naložb zavarovalnotehničnih rezervacij, in v del, ki izhaja iz naložb lastnih sredstev, kadar manjkajo natančni podatki o sredstvih, iz katerih so bili ustvarjeni dohodki od lastnine. Kadar je možno razlikovati vire naložb, ni treba oceniti dohodka od lastnine, ustvarjenega iz naložb lastnih sredstev. V tem primeru to pravilo ni več potrebno.

ESR 79 takole opredeljuje njihovo proizvodnjo, pri čemer uporablja nekoliko drugačno izrazoslovje:

znesek, za katerega bruto prihodki od premij presegajo vsoto naslednjega: zapadle odškodnine plus dodatna izplačila zavarovancem v obliki razdeljenega dobička, plus odstopanja v matematičnih rezervacijah za morebitna tveganja in odstopanja v rezervacijah za življenjska zavarovanja s klavzulo o soudeležbi zavarovanca pri dobičku zavarovalnice, minus pripisane obresti v dobro zavarovalcev minus realizirani kapitalski dobiček, ki je dejansko razdeljen.

— Pripisane obresti ustrezajo pripisanemu dohodku v dobro zavarovalca, kakor je knjižen v računih zavarovalnic.

Z namenom ohranitve doslednega knjiženja se pripisane obresti in realizirani kapitalski dobiček (ali dobiček od lastnine) vključijo le tedaj, če povzročijo odstopanje v matematičnih rezervacijah in v rezervacijah zavarovalnic za življenjska zavarovanja s klavzulo o soudeležbi zavarovanca pri dobičku zavarovalnice. Nerealizirani dobiček iz lastnine se izključi iz vrednotenja proizvodnje.

ESR 79 zahteva vključitev pripisanih obresti v dobro zavarovalcev (tj. tisti del celotnih natečenih obresti, ki je namenjen zavarovalcem), medtem ko ESR 95 zahteva vključitev celotnega zneska premijskih dodatkov (tj. vsega dohodka od lastnine). Proizvodnja zavarovalnih storitev se torej poveča za znesek razlike med premijskimi dodatki in pripisanimi obrestmi v dobro zavarovalcev.

4. Reinvestirani dohodki od neposrednih tujih naložb

Ključne besede

	ESR 79	ESR 95
Reinvestirani dohodki	427.2	4,64

Opis spremembe

Po ESR 95 je treba reinvestirane dohodke od neposrednih naložb knjižiti pod dohodke od lastnine. ESR 79 pa po drugi strani pri določanju obsega dohodka od lastnine in podjetniškega dohodka ne vključuje reinvestiranega dohodka od neposrednih naložb. Obstaja torej nedvomna razlika med obema sklopoma smernic.

Posledice spremembe

Ta sprememba koncepta ne vpliva na BDP, temveč na BNP prek tokov dohodka od lastnine in podjetniškega dohodka v tujino in iz nje.

Pri **prehodu z BDP na BNP** obstaja pozitiven vpliv na dohodek od lastnine in podjetniški dohodek v tujino in iz nje. Predznaka salda in s tem neto vpliva na BNP ni možno določiti vnaprej.

Številčni primer

Denimo, da dohodki od neposrednih tujih naložb, ki jih je reinvestirala nacionalna ekonomija, v obračunskem obdobju znašajo 1 000, dohodki, ki jih je reinvestirala tujina v nacionalno ekonomijo, pa 800.

Računovodska obravnava v poenostavljenih računih države: spremembe v primerjavi s knjiženjem po pravilih ESR 79.

Račun blaga in storitev

Viri	Porabe

Račun proizvodnje

Porabe	Viri

Račun ustvarjanja dohodka

Porabe	Viri

Račun razdelitve dohodka

Porabe	Viri
R40 N3	+800 +200

Račun porabe dohodka

Porabe	Viri
N4 +200	N3 +200

Račun kapitala

Porabe	Viri
N5 +200	N4 +200

Račun tujine

Porabe	Viri
	N5 +200

5. Obresti

Ključne besede

	ESR 79	ESR 95
Čas knjiženja	708	4,50

Opis spremembe

Po ESR 79 je treba obresti knjižiti, ko zapadejo. Po ESR 95 pa je obresti nasprotno treba knjižiti, ko se natečejo. Razlika torej pomeni znesek obresti, ki so se sicer že natekle, a še niso zapadle v plačilo. Oba sklopa smernic se torej eksplicitno razlikujeta v svojih zahtevah.

Posledice spremembe

Ta sprememba koncepta ne vpliva na BDP, razen prek učinka PMSFP, če je sprejeta odločitev glede njihove porazdelitve. Spremeni pa BNP neposredno prek vpliva na dohodek od lastnine in podjetniški dohodek v tujino in iz nje.

Pri **prehodu z BDP na BNP** bo prišlo do vpliva na dohodek od lastnine v tujino in iz nje, predznak vpliva pa bo pozitiven ali negativen, odvisno od okoliščin v državi. Predznaka neto vpliva na BNP ni možno določiti vnaprej.

6. Kultivirano naravno gojenje rastlin

Ključne besede

	ESR 79	ESR 95
Čas knjiženja	349, 352	3,58

Opis spremembe

ESR 79 eksplicitno zahteva, da se proizvodnja gojenih rastlin knjiži tedaj, ko so rastline pobrane (pridelek pobran ali drevesa podrti.). ESR 95 po drugi strani eksplicitno določa, da se proizvodnja knjiži, ko rastline rastejo. Najprej se knjižijo kot spremembe v nedokončani proizvodnji, pozneje, v času žetve, pa kot zaloge dokončanih proizvodov.

Posledice spremembe

Za četrletne nacionalne račune bo imelo novo načelo knjiženja daljnosežne posledice, in sicer glede knjiženja kmetijske proizvodnje v nedesezoniranih računih. V letnih računih bodo vplivi veliko manjši in se bodo v glavnem nanašali na primere, v katerih količina rastlin ali živali ni konstantna, temveč se med dvema zaporednima letoma bodisi poveča bodisi zmanjša.

Pri **proizvodnem pristopu** novo načelo knjiženja pomeni spremembo v proizvodnji in dodani vrednosti, katere predznaka ni možno določiti vnaprej.

Pri **izdatkovnem pristopu** je edina postavka, na katero sprememba vpliva, sprememba v zalogah, kjer prav tako ni možno vnaprej določiti predznaka vpliva.

Pri **dohodkovnem pristopu** se kot nasprotje spremembe v dodani vrednosti pojavi sprememba v bruto poslovnem presežku, katere predznaka spet ni možno določiti vnaprej.

Zagotovo obstaja vpliv na BDP, katerega predznak pa še ni določen. Na **prehod z BDP na BNP** novo knjiženje proizvodnje ne vpliva, tako da so posledice za BNP enake posledicam za BDP.

Številčni primer

Denimo, da je naravna rast kultiviranega gozda v danem obračunskem obdobju 1 000, medtem ko je vrednost podrtega in prodanega lesa 700.

Računovodska obravnava v poenostavljenih računih države: spremembe v primerjavi s knjiženjem po pravilih ESR 79.

Račun blaga in storitev					
Viri		Porabe			
P10	+300	P42	+300		

Račun proizvodnje		Račun ustvarjanja dohodka				Račun razdelitve dohodka					
Porabe	Viri	Porabe	Viri	Porabe	Viri	Porabe	Viri				
N1	+300	P10	+300	N2	+300	N1	+300	N3	+300	N2	+300

Račun porabe dohodka		Račun kapitala		Račun tujine							
Porabe	Viri	Porabe	Viri	Porabe	Viri						
N4	+300	N3	+300	P42	+300	N4	+300			N5	+0
				N5	+0						

7. Programska oprema in večje podatkovne baze

Ključne besede

	ESR 79	ESR 95
Programska oprema	322 (b), 337	3,105 (b), 3,110 (b), 3,114 (b)

Opis spremembe

ESR 95 določa, da se nakupi programske opreme in večjih podatkovnih baz, ki se uporabljajo v proizvodnji, knjižijo kot neopredmetena osnovna sredstva pod bruto investicije v osnovna sredstva, podobno kakor velja za proizvodnjo programske opreme in večjih podatkovnih baz za lastne potrebe.

ESR 79 ne vsebuje nobenih eksplicitnih navodil glede knjiženja izdatkov za programsko opremo in večje podatkovne baze. Opreti se je namreč treba na splošna navodila glede obsega bruto investicij v osnovna sredstva in vmesne potrošnje. Zgoraj omenjeni odstavki določajo zlasti, da

vmesna potrošnja vsebuje naslednje elemente: storitve, kupljene v zadevnem obdobju, razen ..... (navedene izjeme zadevajo prenos lastništva investicijskega blaga ipd. ter storitve transporta in distribuiranja).

bruto investicije v osnovna sredstva vsebujejo vrednost storitev, ki so prešle v investicijsko blago.

Zahteve ESR 79 glede programske opreme so torej vprašanje interpretacije. Običajna interpretacija je, da ESR 79 obravnava izdatke za programsko opremo, ki je pridobljena kot sestavni del obsežnejšega nakupa strojne opreme, kot bruto investicije v osnovna sredstva, medtem ko se programska oprema, kupljena ali razvita neodvisno, obravnava kot vmesna potrošnja. Ta interpretacija je enaka tisti, ki je v SNR 93 navedena v povezavi z interpretacijo spremembe med SNR 93 in SNR 68 (glej SNR 93, Priloga I, odstavek 67).

Posledice spremembe

Pri **proizvodnem pristopu** se proizvodnja tržnih proizvajalcev poveča za proizvodnjo programske opreme in večjih podatkovnih baz za lastne potrebe. Vmesna potrošnja se zmanjša za znesek kupljenih storitev, prerazvrščenih kot bruto investicije v osnovna sredstva. Dodana vrednost tržnih proizvajalcev se zaradi tega zviša.

Proizvodnja netržnih proizvajalcev je izpostavljena dvema medsebojno nasprotnima vplivoma: zmanjšanju kot posledici kupljenih storitev, ki so prerazvrščene iz vmesne potrošnje v bruto investicije v osnovna sredstva, in povečanju zaradi dodatne potrošnje stalnega kapitala (tako kupljenega kot iz lastne proizvodnje). Predznaka skupnega vpliva na proizvodnjo ni možno določiti vnaprej. Dodana vrednost se zviša kot posledica zvišanja potrošnje stalnega kapitala.

Pri **izdatkovnem pristopu** je kolektivna potrošnja države in NPISG izpostavljena dvema vplivoma. Na eni strani se potrošnja spremeni kot posledica spremembe v netržni proizvodnji. Na drugi strani se zmanjša zaradi povečanja investicij v osnovna sredstva iz lastne proizvodnje. Bruto investicije v osnovna sredstva se povečajo za znesek prerazvrščenih nakupov programske opreme in programske opreme iz lastne proizvodnje.

Pri **dohodkovnem pristopu** se bruto poslovni presežek spremeni v enakem obsegu kakor dodana vrednost.

Številčni primer

Denimo, da so nakupi programske opreme s strani tržnih proizvajalcev, vredni 1 000, prerazvrščeni iz vmesne potrošnje v bruto investicije v osnovna sredstva. Denimo nadalje, da je lastna proizvodnja programske opreme in večjih podatkovnih baz tržnih proizvajalcev vredna 150. Pri netržnih proizvajalcih so nakupi programske opreme, vredni 100, prerazvrščeni iz vmesne potrošnje v bruto investicije v osnovna sredstva. Poleg tega je lastna proizvodnja programske opreme in večjih podatkovnih baz netržnih proizvajalcev vredna 10. Končno je potrošnja stalnega kapitala v zvezi s programsko opremo in večjimi podatkovnimi bazami netržnih proizvajalcev ocenjena na 50.

Računovodska obravnava v poenostavljenih računih države: spremembe v primerjavi s knjiženjem po pravilih ESR 79. Sprememba v končni potrošnji se nanaša na kolektivno potrošnjo države in zasebnih nepridobitnih institucij ($-60 = -100 - 10 + 50$).

Račun blaga in storitev

Viri		Porabe	
P10	+100	P20	- 1 100
		P3B	- 60
		P41	+ 1 260

Račun proizvodnje

Porabe		Viri	
P20	- 1 100	P10	+100
N1	+ 1 200		

Račun ustvarjanja dohodka

Porabe		Viri	
N2	+ 1 200	N1	+ 1 200

Račun razdelitve dohodka

Porabe		Viri	
N3	+ 1 200	N2	+ 1 200

Račun porabe dohodka

Porabe		Viri	
P3A	- 60	N3	+ 1 200
N4	+ 1 260		

Račun kapitala

Porabe		Viri	
P41	+ 1 260	N4	+ 1 260
N5	+0		

Račun tujine

Porabe		Viri	
		N5	+0

8. Vojaško trajno blago*Ključne besede*

	ESR 79	ESR 95
Vmesna potrošnja	323 (f)	3,70 (e)
Bruto investicije v osnovna sredstva	340 (c)	3,107

Opis spremembe

ESR 79 določa, da je treba naslednje vključiti v vmesno potrošnjo in ne v bruto investicije v osnovna sredstva: nakupi trajnega blaga s strani vojaških oblasti; vojaške zgradbe (razen prebivališč za družine vojaških uslužbencev), vojaški objekti in druga vojaška oprema.

ESR 95 na drugi strani določa, da bruto investicije v osnovna sredstva vključujejo objekte in opremo, ki jih uporablja vojska, (podobne tistim, ki jih uporabljajo civilni proizvajalci), kot so letališča, pristaniški objekti, ceste in bolnišnice. Bruto investicije v osnovna sredstva ne vključujejo vojaškega orožja in pripadajočih podpornih sistemov. Slednji so še naprej zajeti v vmesni potrošnji.

Tako je obseg bruto investicij v osnovna sredstva v ESR 95 povečan za znesek izdatkov za vojaško trajno blago razen orožja in pripadajočih podpornih sistemov. Ker je obseg bruto investicij v osnovna sredstva večji, se ustrezno poveča tudi potrošnja stalnega kapitala.

Posledice spremembe

Prerazvrstitev vojaškega trajnega blaga razen sistemov orožja iz vmesne potrošnje v proizvodnji netržnih storitev države v bruto investicije v osnovna sredstva povzroči tudi povečanje potrošnje stalnega kapitala, ki kot vsota stroškov postane del vrednotenja netržnih storitev.

Pri **proizvodnem pristopu** se proizvodnja zmanjša zaradi znižanja vmesne potrošnje in se poveča zaradi zvišanja potrošnje stalnega kapitala. Predznaka vpliva zato ni možno določiti vnaprej. Vmesna potrošnja se nedvomno zmanjša zaradi prerazvrstitve nekaterih nakupov trajnega blaga v bruto investicije v osnovna sredstva. Dodana vrednost se zviša kot posledica porasta potrošnje stalnega kapitala.

Pri **izdatkovnem pristopu** bo sprememba vplivala na kolektivno potrošnjo države, predznaka vpliva pa ni možno določiti vnaprej, saj obstajata dva vpliva nasprotnih smeri. Bruto investicije v osnovna sredstva se bodo nedvomno povečale zaradi nove obravnave vojaškega trajnega blaga.

Pri **dohodkovnem pristopu** povečanje potrošnje stalnega kapitala povzroči povečanje bruto poslovnega presežka.

Kakor jasno izhaja iz proizvodnega in dohodkovnega pristopa, je neto vpliv na BDP nedvomno pozitiven. Ker posledic za prehod z BDP na BNP ni, je vpliv na BNP enak vplivu na BDP.

Številčni primer

Denimo, da so nakupi vojaškega trajnega blaga v vrednosti 1 000 v zadevnem obračunskem obdobju prerazvrščeni iz vmesne potrošnje v bruto investicije v osnovna sredstva. Poleg tega se zaradi prerazvrstitve vojaškega trajnega blaga v tem in v prejšnjih obdobjih potrošnja stalnega kapitala poveča za 100.

Računovodska obravnava v poenostavljenih računih države: spremembe v primerjavi s knjiženjem po pravilih ESR 79.

Račun blaga in storitev					
Viri		Porabe			
P10	+1 000	P20	-1 000		
		P3B	+100		
		P41	+1 000		

Račun proizvodnje		Račun ustvarjanja dohodka		Račun razdelitve dohodka	
Porabe	Viri	Porabe	Viri	Porabe	Viri
P20	-1 000	P10	+100	N1	+1 100
N1	+1 100	N2	+1 100	N3	+1 100

Račun porabe dohodka		Račun kapitala		Račun tujine		
Porabe	Viri	Porabe	Viri	Porabe	Viri	
P3B	+100	N3	+1 100	P41	+1 000	
N4	+1 100	N5	+0	N4	+1 000	
					N5	+0

9. Zaloge storitev*Ključne besede*

	ESR 79	ESR 95
Čas knjiženja	707	3,120
Spremembe v zalogah	350	3,119 (b)

Opis spremembe

ESR 95 določa, da je treba proizvodnjo storitev knjižiti takrat, ko pride do proizvodnje. V ESR 95 bo torej proizvodnja storitev povzročila spremembe v zalogah, ki jih sestavlja nedokončana proizvodnja. Uporaba storitev se še naprej knjiži tedaj, ko je „dokončana“ storitev predana uporabniku.

V nasprotju s tem se po ESR 79 proizvodnja storitev knjiži v trenutku predaje dokončanega proizvoda uporabnikom, pri čemer je eksplicitno izključen obstoj zalog storitev. Sprememba časa knjiženja med obema sistemoma vpliva le na račune institucionalnih enot, ki storitve proizvajajo. Sprememba ne vpliva na račune institucionalnih enot, ki storitve uporabljajo.

Posledice spremembe

Pri **proizvodnem pristopu** sprememba vpliva na proizvodnjo in dodano vrednost, pri čemer je predznak vpliva vnaprej določen. Vpliva na vmesno potrošnjo ni.

Pri **izdatkovnem pristopu** je edina komponenta, na katero sprememba vpliva, sprememba v zalogah, pri čemer je predznak vpliva odvisen od okoliščin.

Pri **dohodkovnem pristopu** se sprememba v dodani vrednosti odraža v spremembi bruto poslovnega presežka, katerega predznaka ni možno določiti vnaprej.

Predznaka vpliva na BDP torej ni možno določiti vnaprej. Ker neposrednega vpliva na **prehod z BDP na BNP** ni, je vpliv na BNP enak vplivu na BDP.

Številčni primer

Denimo, da je za dokončanje načrtov (storitve tehnične svetovalne firme), ki so vredni 1 000, potrebnih šest mesecev, od katerih trije padejo v leto t — 1, ostali pa v leto t. Načrti so predani naročniku (podjetju, ki uporablja storitve) konec marca v letu t.

Računovodska obravnava v poenostavljenih računih države: spremembe v primerjavi s knjiženjem po pravilih ESR 79. Leto t — 1.

Račun blaga in storitev					
Viri		Porabe			
P10	+500	P42	+50		

Račun proizvodnje		Račun ustvarjanja dohodka		Račun razdelitve dohodka							
Porabe	Viri	Porabe	Viri	Porabe	Viri						
N1	+500	P10	+500	N2	+500	N1	+500	N3	+500	N2	+500

Račun porabe dohodka		Račun kapitala		Račun tujine							
Porabe	Viri	Porabe	Viri	Porabe	Viri						
N4	+500	N3	+500	P42	+500	N4	+500			N5	+0
				N5	+0						

Računovodska obravnava v poenostavljenih računih države: spremembe v primerjavi s knjiženjem po pravilih ESR 79. Leto t.

Račun blaga in storitev					
Viri		Porabe			
P10	-500	P42	-500		

Račun proizvodnje		Račun ustvarjanja dohodka		Račun razdelitve dohodka							
Porabe	Viri	Porabe	Viri	Porabe	Viri						
N1	-500	P10	-500	N2	-500	N1	-500	N3	-500	N2	-500

Račun porabe dohodka		Račun kapitala		Račun tujine							
Porabe	Viri	Porabe	Viri	Porabe	Viri						
N4	-500	N3	-500	P42	-500	N4	-500			N5	+0
				N5	+0						

10. Izdatki raziskovanja rudišč

Ključne besede

	ESR 79	ESR 95
Vmesna potrošnja	323 (i), 324 (i)	3,71 (a)
Bruto investicije v osnovna sredstva	343 (a)	3,105 (b)

Opis spremembe

ESR 79 določa, da se vsi izdatki glede vrtnanj za pridobivanje nafte, zemeljskega plina ipd., ki so nastali pred odločitvijo glede izkoriščanja določenega nahajališča, obravnavajo kot vmesna potrošnja. Izdatki, ki nastanejo po odločitvi glede izkoriščanja nahajališča, pa se knjižijo kot bruto investicije v osnovna sredstva.

ESR 95 določa, da se izdatki raziskovanja rudišč, ki obsegajo stroške dejanskega testnega vrtnanja, zračnih in drugih raziskav, stroške transporta ipd., vključijo v bruto investicije v osnovna sredstva.

Tako se z ESR 95 poveča obseg bruto investicij v osnovna sredstva za znesek izdatkov raziskovanja, ki nastanejo pred odločitvijo glede izkoriščanja nahajališča.

Posledice spremembe

Pri **proizvodnem pristopu** se vmesna potrošnja zmanjša, dodana vrednost pa se poveča za znesek prerazvrščenih izdatkov raziskovanja. Poleg tega se bruto proizvodnja in dodana vrednost povečata za znesek proizvodnje raziskovanja rudišč za lastne potrebe.

Pri **izdatkovnem pristopu** je edini vpliv povečanje pri bruto investicijah v osnovna sredstva, ki je enako prerazvrščenim izdatkom plus proizvodnja za lastne potrebe.

Pri **dohodkovnem pristopu** se povečanje dodane vrednosti odraža v enakovrednem povečanju bruto poslovnega presežka.

Kot je razvidno iz vseh treh pristopov, je vpliv na BDP nedvomno pozitiven. Ker neposrednega vpliva na **prehod z BDP na BNP** ni, je vpliv na BNP enak vplivu na BDP.

Številčni primer

Denimo, da so nakupi raziskovanja rudišč, ki so vredni 1 000, prerazvrščeni iz vmesne potrošnje v bruto investicije v osnovna sredstva. Denimo nadalje, da obstaja proizvodnja raziskovanja rudišč za lastne potrebe, ki je vredna 500.

Računovodska obravnava v poenostavljenih računih države: spremembe v primerjavi s knjiženjem po pravilih ESR 79.

Račun blaga in storitev

	Viri	Porabe
P10	+500	P20 - 1 000 P41 + 1 500

Račun proizvodnje

	Porabe	Viri
P20	- 1 000	P10 +500
N1	+ 1 500	

Račun ustvarjanja dohodka

	Porabe	Viri
N2	+ 1 500	N1 + 1 500

Račun razdelitve dohodka

	Porabe	Viri
N3	+ 1 500	N2 + 1 500

Račun porabe dohodka

	Porabe	Viri
N4	+ 1 500	N3 + 1 500

Račun kapitala

	Porabe	Viri
P41	+ 1 500	N4 + 1 500
N5	+0	

Račun tujine

	Porabe	Viri
N5	+0	

11. Potrošnja kapitala na cestah, mostovih, jezovih ipd.*Ključne besede*

	ESR 79	ESR 95
Potrošnja stalnega kapitala	403	6,03

Opis spremembe

V skladu z ESR 79 je treba potrošnjo stalnega kapitala izračunati za vse investicijsko blago, ki se ga da reproducirati, z izjemo investicijskega blaga, namenjenega kolektivni porabi, za katerega je težko določiti življenjsko dobo (ceste, mostovi ipd.).

ESR 95 določa, da je treba potrošnjo stalnega kapitala izračunati za vsa osnovna sredstva (razen živali).

Torej je jasno, da se je obseg variabilne potrošnje stalnega kapitala v ESR 95 povečal in zdaj vključuje ceste, mostove ipd.

Posledice spremembe

Pri **proizvodnem pristopu** se povečata proizvodnja in bruto dodana vrednost, ker se poveča stroškovna komponenta „potrošnja stalnega kapitala“ v vrednotenju proizvodnje netržnih storitev.

Pri **izdatkovnem pristopu** se kolektivna potrošnja države poveča za znesek dodatne potrošnje stalnega kapitala.

Pri **dohodkovnem pristopu** se bruto poslovni presežek poveča za znesek, ki ustreza dodatni potrošnji stalnega kapitala.

Ker vpliva na **prehod z BDP na BNP** ni, je vpliv na BNP enak vplivu na BDP, ta pa je spet enak povečanju v potrošnji stalnega kapitala, zaradi česar je nesporno pozitiven. Zgoraj se predpostavlja, da ceste, mostovi itd. pripadajo netržnim proizvajalcem države. V obsegu, v kakršnem so lastniki teh sredstev, namenjenih kolektivni porabi, lahko tržni proizvajalci, vpliva na BDP/BNP ne bo.

Številčni primer

Denimo, da se potrošnja kapitala, vredna 1 000, izračuna glede cest, mostov, jezov ipd, ki predstavljajo del stanja osnovnih sredstev netržnih panog države.

Računovodska obravnava v poenostavljenih računih države: spremembe v primerjavi s knjiženjem po pravilih ESR 79.

Račun blaga in storitev

	Viri	Porabe
P10	+ 1 000	P3B + 1 000

Račun proizvodnje

	Porabe	Viri
N1	+ 1 000	P10 + 1 000

Račun ustvarjanja dohodka

	Porabe	Viri
N2	+ 1 000	N1 + 1 000

Račun razdelitve dohodka

	Porabe	Viri
N3	+ 1 000	N2 + 1 000

Račun porabe dohodka

	Porabe	Viri
P3A	+ 1 000	N3 + 1 000
N4	+0	

Račun kapitala

	Porabe	Viri
N5	+0	N4 +0

Račun tujine

	Porabe	Viri
N5	+0	

12. Državna dovoljenja in pristojbine*Ključne besede*

	ESR 79	ESR 95
Davki	4 173, 496	4,23 (e), 4,80 (d)
Storitve		3,71 (e), 3,76 (h), 4,79 (d)

Opis spremembe

Razlikovati je treba med komercialnimi dovoljenji, ki preidejo v vmesno potrošnje tržnih proizvajalcev in po možnosti tudi netržnih proizvajalcev, na eni strani ter med dovoljenji, ki jih pridobijo gospodinjstva v svojstvu potrošnikov, npr. pristojbine za potne liste, vozniški izpit in pristojbine za dovoljenja na drugi strani.

Kar zadeva proizvodne enote, je knjiženje plačil za državna dovoljenja in pristojbine pod druge davke na proizvodnjo v ESR 95 omejeno na ožji obseg plačil kakor v ESR 79. Če država kot pogoj za izdajo takega dovoljenja preverja primernost ali varnost uporabljene opreme, strokovno usposobljenost zaposlenih ali kakovost ali standard proizvedenega blaga in storitev, veljajo plačila kot nakupi storitev (razen če so zaračunani zneski v popolnem nesorazmerju s stroški preverjanj).

Za gospodinjstva velja po ESR 95 podobna ureditev: plačila za celo vrsto dovoljenj so izključena iz davkov na dohodek, premoženje ipd. Namesto tega veljajo kot plačila za nakup storitev pri državi.

Posledice spremembe

Verjetno je, da bo spremenjena razvrstitev nekaterih pristojbin za državna dovoljenja povzročila prerazvrstitev več proizvodnih enot v državni lasti iz netržnih v tržne proizvajalce. V nadaljevanju so opisane spremembe prerazvrstitve prejemkov enote, ki ostane netržni proizvajalec, iz davkov ipd. v plačila za storitve. Vprašanje proizvajalcev, ki so prerazvrščeni iz tržnih v netržne proizvajalce ali obratno, je obravnavano v oddelku 2.19.

Pri **proizvodnem pristopu** ostaja proizvodnja nespremenjena, ker se proizvodnja netržnih proizvajalcev vrednoti kot vsota stroškov. Vmesna potrošnja se poveča za znesek pristojbin ipd., ki so prerazvrščene iz „drugih davkov, povezanih s proizvodnjo (R222)“ v vmesno potrošnje, tj. tisti del pristojbin za državna dovoljenja, ki jih plačajo proizvajalci. Dodana vrednost se ustrezno zmanjša.

Pri **izdatkovnem pristopu** se končna potrošnja gospodinjstev poveča za znesek pristojbin za dovoljenja, ki jih plačajo gospodinjstva v svojstvu potrošnikov, ki je prerazvrščen iz „tekočih davkov na dohodek, premoženje ipd.“ v nakup storitev. Kolektivna potrošnja države se zmanjša za povišanje pri prodajah. Po drugi strani se kolektivna potrošnja NPISG poveča, ker morajo netržni proizvajalci po potrebi plačati nekaj zadevnih pristojbin, zaradi česar se poveča vmesna potrošnja, kar pa se izravna z zmanjšanjem davkov na proizvodnjo. Izvoz in uvoz se povečata v tolikšnem obsegu, kolikor pristojbine za dovoljenja rezidenti plačajo agencijam tujih držav ali nerezidenti agencijam domače države.

Pri **dohodkovnem pristopu** se davki na proizvodnjo (R222) zmanjšajo za isti znesek kakor dodana vrednost.

Glede na vse navedeno je predznak vpliva na BDP nedvomno negativen, saj gre del pristojbin za dovoljenja v vmesno potrošnje. Ker posledic za **prehod z BDP na BNP** ni, je vpliv na BNP enak vplivu na BDP.

Številčni primer

Denimo, da so pristojbine v višini 1 000 prerazvrščene iz davkov ipd. v prodajo netržnih proizvajalcev države. Od tega zneska se 500 nanaša na pristojbine, ki jih plačajo gospodinjstva v svojstvu potrošnikov, prerazvrščene iz R69, drugih 500 pa na pristojbine za dovoljenja, ki jih plačajo proizvajalci, prerazvrščene iz R222. Takih pristojbin ni treba plačevati netržnim proizvajalcem države in nepridobitnim institucijam.

Računovodska obravnava v poenostavljenih računih države: spremembe v primerjavi s knjiženjem po pravilih ESR 79.

Račun blaga in storitev

Viri	Porabe
	P20 +500
	P3B -500

Račun proizvodnje

Porabe	Viri
P20 +500	
N1 -500	

Račun ustvarjanja dohodka

Porabe	Viri
R20 -500	N1 -500
N2 +0	

Račun razdelitve dohodka

Porabe	Viri
N3 -500	N2 +0
	R20 -500

Račun porabe dohodka

Porabe	Viri
P3A -500	N3 -500
N4 +0	

Račun kapitala

Porabe	Viri
N5 +0	N4 +0

Račun tujine

Porabe	Viri
	N5 +0

13. Vrednotenje proizvodnje za lastno končno porabo in proizvodnje iz prostovoljne dejavnosti*Ključne besede*

	ESR 79	ESR 95
Meja proizvodnje	306	3,08
Vrednotenje proizvodnje	315, 628	3,49, 3,52

Opis spremembe

V tem poglavju je treba obravnavati dve spremembi.

Prva sprememba koncepta je v tem, da se v vrednotenje proizvodnje za lastne potrebe vključi, kadarkoli je možno, element neto poslovnega presežka. ESR 79 določa, da se tak poslovni presežek ne knjiži.

Druga sprememba zadeva ustvarjanje stalnih sredstev s prostovoljno dejavnostjo. ESR 95 navaja, da je treba pri ocenjevanju vrednosti proizvodnje vključiti oceno vrednosti uporabljenega dela (na podlagi ocene stroška, ki bi nastal z uporabo enakovrednega plačanega dela). V ESR 79 take zahteve ni.

Posledice spremembe

Pri **proizvodnem pristopu** se proizvodnja in dodana vrednost tržnih proizvajalcev povečata za dvig vrednosti proizvodnje za lastne potrebe, ki je posledica vrednotenja proizvodnje za lastne potrebe po osnovnih cenah in ne kot vsota stroškov. Proizvodnja in dodana vrednost se prav tako povečata za znesek vrednosti neplačanega dela, uporabljenega v komunalni gradbeni dejavnosti, ki je bilo v skladu z ESR 79 izključeno.

Pri **izdatkovnem pristopu** se povečata tako končna potrošnja gospodinjstev kot bruto investicije v osnovna sredstva (slednje kot posledica obeh sprememb koncepta). Končna proizvodnja države in PNPI se bo zmanjšala v primeru investicij iz lastne proizvodnje.

Pri **dohodkovnem pristopu** se sredstva za zaposlene povečajo, kolikor se proizvodnja za lastne potrebe nanaša na sredstva za zaposlene v naravi. Poleg tega se bruto poslovni presežek tržnih proizvajalcev poveča. Kar zadeva proizvodnjo iz prostovoljne dejavnosti, se tudi poslovni presežek (mešani dohodek) poveča za znesek vrednosti uporabljenega neplačanega dela.

Vpliv na BDP je nedvomno pozitiven. Na **prehod z BDP na BNP** vplivajo samo sredstva za zaposlene v naravi v tujino in iz nje, tako da ni verjetno, da bi v praktičnem oziru lahko prišlo do kake spremembe. Zaradi takega zanemarljivega vpliva bo tudi vpliv na BNP pozitiven.

Številčni primer

Sprva denimo, da nova načela vrednotenja glede proizvodnje za lastne potrebe pomenijo povečanje proizvodnje v primerjavi z vrednotenjem po ESR 97 v višini 1 000, od česar 100 ustreza sredstvom za zaposlene v naravi, 400 ustreza končni potrošnji lastnih proizvodov gospodinjstev, 500 pa investicijam iz lastne proizvodnje tržnih proizvajalcev.

Računovodska obravnava v poenostavljenih računih države: spremembe v primerjavi s knjiženjem po pravilih ESR 79.

Račun blaga in storitev					
Viri		Porabe			
P10	+ 1 000	P3B	+500		
		P41	+500		

Račun proizvodnje		Račun ustvarjanja dohodka		Račun razdelitve dohodka	
Porabe	Viri	Porabe	Viri	Porabe	Viri
	P10 + 1 000	R10 +100	N1 + 1 000		N2 +900
N1 + 1 000		N2 +900		N3 + 1 000	R10 +100

Račun porabe dohodka		Račun kapitala		Račun tujine	
Porabe	Viri	Porabe	Viri	Porabe	Viri
P3A +500	N3 + 1 000	P41 +500	N4 +500		N5 +0
N4 +500		N5 +0			

Nato denimo, da je vrednost uporabljenega dela pri uporabi novih načel vrednotenja stalnih sredstev, ustvarjenih s prostovoljno dejavnostjo, ocenjena na 800.

Računovodska obravnava v poenostavljenih računih države: spremembe v primerjavi s knjiženjem po pravilih ESR 79.

Račun blaga in storitev					
Viri		Porabe			
P10	+800	P41	+800		

Račun proizvodnje		Račun ustvarjanja dohodka		Račun razdelitve dohodka	
Porabe	Viri	Porabe	Viri	Porabe	Viri
	P10 +800		N1 +800		N2 +800
N1 +800		N2 +800		N3 +800	

Račun porabe dohodka		Račun kapitala		Račun tujine	
Porabe	Viri	Porabe	Viri	Porabe	Viri
	N3 +800	P41 +800	N4 +800		N5 +0
N4 +800		N5 +0			

14. Vrednostni prag za investicijsko blago

Ključne besede

	ESR 79	ESR 95
Vmesna potrošnja	323 (d)	3,70 (e)
Bruto investicije v osnovna sredstva	340 (a)	3,108 (a)

Opis spremembe

Prag za vključitev trajnega blaga majhne vrednosti v bruto investicije v osnovna sredstva je po ESR 79 določen v višini 100 ECU po cenah iz leta 1970, prag po ESR 95 pa v višini 500 ECU po cenah iz leta 1995. Novi prag v vseh državah članicah Evropske unije pomeni realni dvig praga, katerega posledica je večji delež nakupov manjšega investicijskega blaga, ki se obravnavajo kot vmesna potrošnja.

Posledice spremembe

Pri **proizvodnem pristopu** bo prišlo do povečanja vmesne potrošnje in do ustreznega zmanjšanja dodane vrednosti, kar zadeva tržne proizvajalce. Dodana vrednost, ki se nanaša na tržno proizvodnjo, se zato zmanjša. Kar zadeva netržne proizvajalce, se bruto dodana vrednost zmanjša zaradi manjše potrošnje stalnega kapitala, ki predstavlja nasprotno postavko zmanjšanja bruto investicij v osnovna sredstva.

Pri **izdatkovnem pristopu** se bodo bruto investicije v osnovna sredstva zmanjšala. Nadalje je kolektivna potrošnja države izpostavljena dvema vplivoma z nasprotnima predznakoma: na eni strani se vmesna potrošnja netržnih proizvajalcev poveča za isti znesek, za katerega se bruto investicije v osnovna sredstva zmanjšajo, na drugi pa se potrošnja stalnega kapitala zmanjša.

Pri **dohodkovnem pristopu** bo prišlo do zmanjšanja bruto poslovnega presežka, ki je enak zmanjšanju dodane vrednosti tržnih proizvajalcev plus zmanjšanju potrošnje stalnega kapitala netržnih proizvajalcev.

Kot je razvidno iz proizvodnega in dohodkovnega pristopa, je vpliv na BDP nedvomno negativen. Ker prilagoditev praga ne vpliva na **prehod z BDP na BNP**, je vpliv na BNP enak vplivu na BDP.

Številčni primer

Denimo, da so nakupi malega investicijskega blaga tržnih proizvajalcev, ki so vredni 900, prerazvrščeni iz bruto investicij v osnovna sredstva. Nadalje denimo, da so podobno prerazvrščeni tudi nakupi netržnih proizvajalcev v višini 100 in da novi prag pomeni zmanjšanje v potrošnji stalnega kapitala v višini 90, kar zadeva netržne proizvajalce.

Računovodska obravnava v poenostavljenih računih države: spremembe v primerjavi s knjiženjem po pravilih ESR 79.

Račun blaga in storitev					
Viri		Porabe			
P10	+10	P20	+ 1 000		
		P3B	+10		
		P41	- 1 000		

Račun proizvodnje		Račun ustvarjanja dohodka		Račun razdelitve dohodka			
Porabe		Viri		Porabe		Viri	
P20	+ 1 000	P10	+10	N1	- 990	N2	- 990
N1	- 990			N2	- 990	N3	- 990

Račun porabe dohodka		Račun kapitala		Račun tujine			
Porabe		Viri		Porabe		Viri	
P3A	+10	N3	- 990	P41	- 1 000	N4	- 1 000
N4	- 1 000			N5	+0		
						N5	+0

15. Tržna/netržna merila

Ključne besede

	ESR 79	ESR 95
Tržni proizvajalci	315	3,24
Tržna proizvodnja	305, 308	3,17
Netržni proizvajalci	317	3,26
Netržna proizvodnja	312	3,23

Opis spremembe

Pravila za razvrščanje proizvodnih enot kot tržnih ali netržnih so bila povsem preoblikovana.

V ESR 79 proizvodnja določenih storitev, navedenih v seznamu, po dogovoru vselej velja za tržne storitve, proizvodnja storitev, navedenih v drugem seznamu, vselej velja za netržne storitve, proizvodnja storitev, navedenih v tretjem seznamu, pa velja za tržne storitve, če so viri proizvodne enote večinoma iz prodaje njene proizvodnje.

V ESR 95 se za vse dejavnosti uporablja en sklop meril. Drugi netržni proizvajalci so denimo opredeljeni kot lokalni EED ali institucionalne enote, katerih večji del proizvodnje je ponujena zastonj ali po gospodarsko nepomemnih cenah (tj. kadar prodaja pokrije manj kot 50 % proizvodnih stroškov).

Posledica te spremembe je, da je lahko določena proizvodna enota v ESR 79 razvrščena kot tržna, v ESR 95 pa kot netržna ali obratno. Drugič se je v ESR 95 (glej 20 spodaj) spremenilo vrednotenje proizvodnje netržne proizvodnje, zlasti kar zadeva subvencije. Način vrednotenja proizvodnje je odvisen od tega, ali je proizvodnja tržna proizvodnja ali netržna proizvodnja.

Posledice spremembe

Vzemimo primer proizvodne enote, ki je prerazvrščena iz tržne v netržno. V skladu s pravili ESR 79 je bil zadevni proizvajalec po dogovoru tržni, in sicer zaradi panoge dejavnosti, medtem ko se po pravilih ESR 95 merilo 50 % uporablja ne glede na dejavnost. Vsaka prerazvrstitev v nasprotni smeri ima enakovredne, a nasprotno posledice.

Pri **proizvodnem pristopu** se proizvodnja spremeni za razliko med prihodki od prodaje (plus po možnosti sprememba v zalogah dokončanih proizvodov in nedokončani proizvodnji) in stroški proizvodnje. Vmesna potrošnja ostane nespremenjena. Dodana vrednost se spremeni, ker ni več izračunana kot proizvodnja minus vmesna potrošnja, ampak kot vsota sredstev za zaposlene, potrošnje stalnega kapitala in drugih davkov minus subvencije za proizvodnjo. Če proizvajalec ne izpolnjuje merila 50 % po ESR 95, bo vpliv na dodano vrednost pozitiven.

Pri **izdatkovnem pristopu** se kolektivna potrošnja poveča za presežek stroškov proizvodnje nad prihodki od prodaje. Vse druge sestavine ostanejo nespremenjene.

Pri **dohodkovnem pristopu** je sprememba bruto poslovnega presežka enaka spremembi dodane vrednosti minus sprememba drugih proizvodnih subvencij R312.

V **primeru prerazvrstitve** iz tržnih v netržne proizvajalce je vpliv na BDP nedvomno pozitiven. Ker gre lahko prerazvrstitev v obe smeri, skupnega vpliva na BDP ni možno določiti vnaprej. Ker **prehod z BDP na BNP** ni izpostavljen nobeni spremembi, je vpliv na BNP enak vplivu na BDP.

Številčni primer

Denimo, da ima državna filmska producerska firma (v ESR 79 velja za tržno) prejeme od prodaje v višini 300, vmesno potrošnjo v višini 200, sredstva za zaposlene v višini 500, potrošnjo stalnega kapitala v višini 50 in druge davke, povezane s proizvodnjo, v višini 50. Prejme transfer države za pokritje primanjkljaja v višini 500, ki se v skladu s pravili ESR 79 obravnava kot druga subvencija, povezana s proizvodnjo. Drugih virov prihodka ni, prav tako ni izvoza proizvedenega proizvoda. Proizvajalec bo posledično v okviru prehoda na ESR 95 prerazvrščen iz tržnega v netržnega proizvajalca.

Računovodska obravnava v poenostavljenih računih države: spremembe v primerjavi s knjiženjem po pravilih ESR 79.

Račun blaga in storitev			
Viri		Porabe	
P10	+500	P42	+500

Račun proizvodnje			Račun ustvarjanja dohodka			Račun razdelitve dohodka			
Porabe		Viri	Porabe		Viri	Porabe		Viri	
N1	+500	P10 +500	N2	+0	N1 +500 R312 -500	R312 -500 N3 +500	N2	+0	
Račun porabe dohodka			Račun kapitala			Račun tujine			
Porabe		Viri	Porabe		Viri	Porabe		Viri	
P3A	+500	N3 +500	N5	+0	N4	+0		N5	+0
N4	+0								

16. Subvencije

Ključne besede

	ESR 79	ESR 95
Subvencije	421	4,30, 4,38 (j)
Transferji v naravi	475	4,105 (e)

Opis spremembe

Zahteve ESR 95 se od zahtev ESR 79 (z upoštevanjem Odločbe Komisije 93/465/EGS, Euratom ⁽¹⁾), ki pojasnjuje ESR 79 glede subvencij), razlikujejo v dveh ozirih.

Prvič v ESR 95 naslednje ne velja za subvencijo: izplačila države tržnim proizvajalcem kot celotno ali delno pokrite stroškov blaga in storitev, ki jih ti tržni proizvajalci neposredno in posamično opravljajo za gospodinjstva v kontekstu socialnih tveganj ali potreb in do katerih so gospodinjstva zakonito upravičena. Zgoraj navedena odločba Komisije ne vsebuje nobene zahteve glede socialnega vidika.

Drugič lahko drugi netržni proizvajalci v skladu z ESR 95 prejmejo druge subvencije na proizvodnjo, če se omenjena izplačila lahko izplačajo skladno z državnimi predpisi, ki veljajo tako za tržne kot netržne proizvajalce. Netržni proizvajalci v skladu z ESR 79 ne morejo prejeti subvencij. Kadar gre za to, to vpliva na vrednotenje proizvodnje netržnih proizvajalcev.

Posledice spremembe

Sprva vzemimo primer plačila, ki ga država nameni proizvajalcu za storitev, opravljeno za gospodinjstva, ki ne ustreza socialnim merilom ESR 95 in bi bilo v skladu s pravili ESR 79 knjiženo kot socialni prejemek v naravi (kakor je pojasnjeno v Odločbi Komisije o subvencijah), v skladu z ESR 95 pa kot subvencija na blago. ESR 95 eksplicitno določa, da se le tista plačila, za katerimi stojijo socialni namen in upravičenja posameznikov, ne obravnavajo kot enostranski transferji proizvajalcem, tj. kot subvencije. Odločba Komisije o subvencijah, ki pojasnjuje ESR 79, ne omenja socialnega namena, tj. izdatek, namenjen pokrivanju nekaterih posebnih tveganj in potreb.

Pri **proizvodnem pristopu** se proizvodnja in dodana vrednost zmanjšata za znesek, ki je tako prerazvrščen.

Pri **izdatkovnem pristopu** se končna potrošnja gospodinjstev zmanjša za isti znesek.

Pri **dohodkovnem pristopu** se proizvodne subvencije povečajo za znesek, ki je prerazvrščen v subvencije na proizvode.

Vpliv na BDP in BNP je nedvomno negativen in po velikosti enak transferjem države, ki so prerazvrščeni v subvencije na proizvode.

Številčni primer

Denimo, da je plačilo v višini 1 000 države tržnim proizvajalcem prerazvrščeno iz socialnih prejemkov v naravi v subvencije na proizvode.

Računovodska obravnava v poenostavljenih računih države: spremembe v primerjavi s knjiženjem po pravilih ESR 79.

(¹) UL L 224, 3.9.1993, str. 27.

Račun blaga in storitev					
Viri		Porabe			
P10	- 1 000	P3B	- 1 000		

Račun proizvodnje		Račun ustvarjanja dohodka		Račun razdelitve dohodka							
Porabe		Viri		Porabe		Viri					
N1	- 1 000	P10	- 1 000	N2	+0	N1	- 1 000	R311	+ 1 000	N2	+0
								N3	- 1 000		

Račun porabe dohodka		Račun kapitala		Račun tujine					
Porabe		Viri		Porabe		Viri			
P3A	- 1 000	N3	- 1 000	N4	+0			N5	+0
N4	+0			N5	+0				

Drugič denimo, da so plačila v višini 1 000 države nepridobitnim institucijam, ki opravljajo storitve za gospodinjstva, prerazvrščena iz tekočih transferjev v druge subvencije na proizvodnjo.

Pri **proizvodnem pristopu** se proizvodnja in dodana vrednost zmanjšata za znesek, ki je tako prerazvrščen.

Pri **izdatkovnem pristopu** se končna potrošnja NPISG zmanjša za isti znesek.

Pri **dohodkovnem pristopu** se proizvodne subvencije povečajo za znesek, ki je prerazvrščen v subvencije na proizvode.

Računovodska obravnava v poenostavljenih računih države: spremembe v primerjavi s knjiženjem po pravilih ESR 79.

Račun blaga in storitev					
Viri		Porabe			
P10	- 1 000	P3B	- 1 000		

Račun proizvodnje		Račun ustvarjanja dohodka		Račun razdelitve dohodka							
Porabe		Viri		Porabe		Viri					
N1	- 1 000	P10	- 1 000	N2	+0	N1	- 1 000	R31	- 1 000	N2	+0
								R66	+ 1 000	R66	- 1 000
								N3	- 1 000		

Račun porabe dohodka		Račun kapitala		Račun tujine					
Porabe		Viri		Porabe		Viri			
P3A	- 1 000	N3	- 1 000	N4	+0			N5	+0
N4	+0			N5	+0				

17. Razvedrilni, literarni in umetniški izvorniki

Ključne besede

	ESR 79	ESR 95
Meja proizvodnje	309	3,67
Bruto investicije v osnovna sredstva	340, 398	3,105 (b)

Opis spremembe

Proizvodnja razvedrilnih, literarnih in umetniških izvirkov v ESR 95 predstavlja del bruto investicij v osnovna sredstva. V ESR 79 je taka proizvodnja zunaj meje proizvodnje. Vprašanje, kako obravnavati povezane storitve, tj. plačila za dovoljeno uporabo (reprodukcijo) takih izvirkov, je obdelano v naslednjem razdelku.

Posledice spremembe

Pri **proizvodnem pristopu** se proizvodnja poveča za vrednost proizvedenih izvirkov. Vmesna potrošnja se poveča za vrednost inputov v ta proizvodni proces, ki so bili prej obravnavani kot končna potrošnja gospodinjstev. Dodana vrednost se spremeni za spremembo med tema dvema postavkama. Predznaka vnaprej sicer ni možno določiti, vendar se predpostavlja, da bo v večini primerov pozitiven.

Pri **izdatkovnem pristopu** se bruto investicije v osnovna sredstva povečajo za vrednost proizvedenih izvirkov. Končna potrošnja gospodinjstev se zmanjša za izdatke, prerazvrščene v vmesno potrošnjo.

Pri **dohodkovnem pristopu** sprememba bruto poslovnega presežka ustreza spremembi v dodani vrednosti.

Čeprav predznaka vpliva na BDP in BNP ni možno določiti vnaprej, ni moč pričakovati, da bi povečanje vmesne potrošnje prevladalo nad povečanjem proizvodnje. Zaradi tega gre predvidevati pozitivni vpliv na BDP in BNP.

Številčni primer

Denimo, da se v obračunskem obdobju zaključi proizvodnja izvirkov, vredna 1 000. Proizvodnja zahteva vmesno potrošnjo v višini 200. Sredstva za zaposlene niso vključena. Denimo nadalje, da ni niti izvoza niti uvoza razvedrilnih, literarnih in umetniških izvirkov.

Računovodska obravnava v poenostavljenih računih države: spremembe v primerjavi s knjiženjem po pravilih ESR 79.

Račun blaga in storitev

Viri		Porabe	
P10	+ 1 000	P20	+200
		P3B	- 200
		P41	+ 1 000

Račun proizvodnje

Porabe		Viri	
P20	+200	P10	+ 1 000
N1	+800		

Račun ustvarjanja dohodka

Porabe		Viri	
N2	+800	N1	+800

Račun razdelitve dohodka

Porabe		Viri	
N3	+800	N2	+800

Račun porabe dohodka

Porabe		Viri	
P3A	- 200	N3	+800
N4	+ 1 000		

Račun kapitala

Porabe		Viri	
P41	+ 1 000	N4	+ 1 000
N5	+0		

Račun tujine

Porabe		Viri	
		N5	+0

18. Storitve, povezane z uporabo razvedrilnih, literarnih in umetniških izvirkov*Ključne besede*

	ESR 79	ESR 95
Meja proizvodnje	309 (b)	3,67
Dohodek od lastnine	436 (c)	

Opis spremembe

V ESR 95 se plačila za dovoljenje za uporabo razvedrilnih, literarnih in umetniških izvornikov knjižijo kot prodaje in nakupi storitev. V ESR 79 so bila taka plačila obravnavana kot dohodek od lastnine.

Posledice spremembe

Plačila avtorskih pravic bodo običajno opravili založniki za pridobitev dovoljenja za uporabo avtorskih pravic umetnikov ipd. Uporaba takih storitev bo torej obravnavana predvsem kot vmesna potrošnja plus izvoz in uvoz. Slednja dva se pojavita, ker nerezidenčni založniki pridobijo dovoljenje za uporabo avtorskih pravic domačih umetnikov in obratno.

Za umetnike ipd. bo pri uveljavljanju njihovih avtorskih pravic včasih potrebna vključitev posrednika, čigar naloga je paziti na to, kdaj in kje se izdajajo knjige, predvajajo posnetki in uprizarjajo igre. Taka potrošnja je prerazvrščena iz končne potrošnje gospodinjstev v vmesno potrošnjo. Take storitve pa bodo večinoma kupovali založniki, ne pa umetniki sami; v tem primeru so bile tako in tako že knjižene kot vmesna potrošnja.

Pri **proizvodnem pristopu** se proizvodnja poveča za prodajo licenčnih storitev ter za vse tovrstne storitve, ki jih kupijo netržni proizvajalci. Vmesna potrošnja domačih založnikov se poveča za isti znesek minus neto izvoz storitev avtorskih pravic. Poleg tega lahko umetniki sami povzročijo odhodke vmesne potrošnje v obliki plačil posrednikom (zastopnikom). Dodana vrednost se spremeni za spremembo med temi zneski. Predznaka ni možno določiti vnaprej.

Pri **izdatkovnem pristopu** se končna potrošnja gospodinjstev zmanjša za vsa plačila zastopnikom, ki so prerazvrščena iz končne potrošnje gospodinjstev v vmesno potrošnjo. Poleg tega bodo plačila za storitve avtorskih pravic v tujino in iz nje zdaj obravnavana kot uvoz in izvoz. V obsegu, v kolikršenem storitve avtorskih pravic pridobijo netržni proizvajalci, se kolektivna potrošnja ustrezno poveča.

Pri **dohodkovnem pristopu** se sprememba bruto poslovnega presežka ravna po spremembi dodane vrednosti.

Kot je razvidno iz vseh treh pristopov, predznaka vpliva na BDP ni možno določiti vnaprej. Kar zadeva **prehod z BDP na BNP**, so plačila za dovoljenje za uporabo umetniških izvornikov prerazvrščena iz dohodka od lastnine v tujino in iz nje v uvoz in izvoz storitev, zaradi česar je vpliv na transakcije s tujino v odnosu do BNP nevtralen. Podobno kot pri vplivu na BDP tudi predznaka vpliva na BNP ni možno določiti vnaprej.

Številčni primer

Denimo, da obstajajo plačila domačih založnikov rezidenčnim umetnikom v višini 1 000 in da umetniki pri prodajanju dovoljenja za uporabo njihovih izvornikov ne povzročijo nobenih stroškov vmesne potrošnje. Denimo nadalje, da uvoz takih storitev znaša 100, izvoz pa 300. Vse uvozne in izvozne transakcije se odvijajo z založniki in ne z umetniki samimi.

Računovodska obravnava v poenostavljenih računih države: spremembe v primerjavi s knjiženjem po pravilih ESR 79.

Račun blaga in storitev					
Viri		Porabe			
P10	+ 1 300	P20	+ 1 100		
P60	+100	P50	+300		

Račun proizvodnje		Račun ustvarjanja dohodka		Račun razdelitve dohodka					
Porabe		Viri		Porabe		Viri			
P20	+ 1 100	P10	+ 1 300	N1	+200	R40	- 100	N2	+200
N1	+200	N2	+200	N3	+0	R40	- 300		

Račun porabe dohodka		Račun kapitala		Račun tujine					
Porabe		Viri		Porabe		Viri			
N4	+0	N3	+0	N5	+0	N4	+0	N5	+0

19. Garaže

Ključne besede

	ESR 79	ESR 95
Pripisane najemnine	315 (i)	3,64

Opis spremembe

ESR 95 določa, da so garaže, ki jih uporablja lastnik stanovanja za namene končne potrošnje, četudi so ločene od stanovanja, vključene v pripisano proizvodnjo stanovanjskih storitev. ESR 79 ne vsebuje eksplicitnih smernic glede takih garaž. Odločba Komisije 95/309/ES, Euratom ⁽¹⁾ o načelih za ocenjevanje stanovanjskih storitev pojasnjuje ESR 79 glede stanovanj. Določa, da se le garaže, ki so sestavni del stanovanj, vključijo v izračun dejanskih in pripisanih stanovanjskih najemnin. Torej gre za razliko v obravnavi garaž, uporabljenih za namene končne potrošnje, ki stojijo ločeno od stanovanj.

Posledice spremembe

Vključitev pripisanih najemnin za nekatere garaže v lasti stanovalcev lastnikov v sferi proizvodnje vpliva na proizvodnjo, dodano vrednost, končno potrošnjo gospodinjstev in bruto poslovni presežek.

Pri **proizvodnem pristopu** se proizvodnja poveča za pripisano najemnino za vključene garaže v lasti stanovalcev lastnikov, medtem ko se vmesna potrošnja poveča za stroške popravil in vzdrževanja, povezane s takimi garažami. Dodana vrednost se poveča za spremembo med tema dvema zneskoma.

Pri **izdatkovnem pristopu** se končna potrošnja gospodinjstev poveča za pripisane najemnine plus morebitni stroški popravil in vzdrževanja.

Pri **dohodkovnem pristopu** se bruto poslovni presežek poveča za znesek, ki je enak spremembi dodane vrednosti.

Če predpostavimo, da pripisane najemnine vselej presegajo stroške popravil in vzdrževanja, sprememba v obravnavi določenih garaž povzroči povečanje BDP.

Če zanemarimo morebitne posredne vplive na dohodek od premoženja, povezan z garažami v lasti nerezidenčnih lastnikov stanovalcev, bo vpliv na BNP enak vplivu na BDP.

Številčni primer

Denimo, da so pripisane najemnine za garaže v višini 1 000 vključene v proizvodnjo stanovanjskih storitev in da je vmesna potrošnja (tekoči stroški) enaka 50. Nobena od vključenih garaž ni v lasti nerezidentov, prav tako ni rezidentov, ki bi bili lastniki lastniških garaž, ki jih je treba vključiti v tujini.

Računovodska obravnava v poenostavljenih računih države: spremembe v primerjavi s knjiženjem po pravilih ESR 79.

Račun blaga in storitev					
Viri		Porabe			
P10	+ 1 000	P20	+50		
		P3B	+950		

Račun proizvodnje		Račun ustvarjanja dohodka		Račun razdelitve dohodka	
Porabe	Viri	Porabe	Viri	Porabe	Viri
P20	+50	P10	+ 1 000	N1	+950
N1	+950	N2	+950	N3	+950

Račun porabe dohodka		Račun kapitala		Račun tujine	
Porabe	Viri	Porabe	Viri	Porabe	Viri
P3A	+950	N3	+950	N4	+0
N4	+0	N5	+0	N5	+0

(1) UL L 186, 5.8.1995, str. 59.

20. Davki, ki jih ob registraciji avtomobila plačajo gospodinjstva

Ključne besede

	ESR 79	ESR 95
Davki	414	4,14
Davki na proizvode	417,1	4,20 (d)

Opis spremembe

ESR 79 ne vsebuje eksplicitnih navodil glede knjiženja davkov, ki jih ob registraciji avtomobila plačajo gospodinjstva. Vendar je bil obseg davkov, povezanih s proizvodnjo, omejen na dajatve za proizvodne enote. Običajna interpretacija ESR 79 je, da se davki, ki jih ob registraciji avtomobilov plačajo gospodinjstva, splošno knjižijo pod raznovrstne tekoče transferje.

ESR 95 določa, da se davki za registracijo avtomobilov knjižijo pod davke na proizvode. Obseg davkov na proizvode po ESR 95 tudi ni več omejen na davke, ki jih plačujejo proizvajalne enote.

Davki, ki jih ob registraciji avtomobila plačajo gospodinjstva v svojstvu potrošnikov, so prerazvrščeni iz (predvidoma) raznovrstnih tekočih transferjev (R69) v davke na proizvode (R221).

Posledice spremembe

Pri **proizvodnem pristopu** se proizvodnja in dodana vrednost po proizvajalčevih cenah (koncept ESR 79) povečata za prerazvrščeni znesek. Proizvodnja in dodana vrednost po osnovnih cenah (koncept ESR 95) ostaneta nespremenjeni.

Pri **izdatkovnem pristopu** se končna proizvodnja gospodinjstev poveča za prerazvrščene davke za registracijo avtomobila.

Pri **dohodkovnem pristopu** se davki, povezani s proizvodnjo in uvozom, povečajo za prerazvrščeni znesek.

Glede na vse navedeno je vpliv na BDP nedvomno pozitiven. Ker vpliva na **prehod z BDP na BNP** ni, je vpliv na BNP enak vplivu na BDP.

Številčni primer

Denimo, da so davki na registracijo avtomobila v višini 1 000, ki jih plačajo potrošniki, prerazvrščeni v davke na proizvode.

Računovodska obravnava v poenostavljenih računih države: spremembe v primerjavi s knjiženjem po pravilih ESR 79.

Račun blaga in storitev					
Viri		Porabe			
P10	+ 1 000	P3B	+ 1 000		

Račun proizvodnje		Račun ustvarjanja dohodka		Račun razdelitve dohodka					
Porabe		Viri		Porabe		Viri			
N1	+ 1 000	P10	+ 1 000	R221	+ 1 000	N1	+ 1 000	N2	+0
				N2	+0	N3	+ 1 000	R221	+ 1 000

Račun porabe dohodka		Račun kapitala		Račun tujine			
Porabe		Viri		Porabe		Viri	
P3A	+ 1 000	N3	+ 1 000	N4	+0	N5	+0
N4	+0			N5	+0		

21. Sredstva za zaposlene v naravi

Ključne besede

	ESR 79	ESR 95
Vmesna potrošnja	324 (a)	3,71 (b)
Končna potrošnja gospodinjstev	330 (e), 628 opomba pod črto 1	3,76 (b)
Sredstva za zaposlene	408 (j), 409 (a)	4,05, 4,06

Opis spremembe

ESR 95 uvaja dve spremembi.

ESR 95 vključuje zagotavljanje športnih in rekreativnih možnosti za zaposlene in njihove družine med sredstva za zaposlene v naravi, medtem ko je ESR 79 eksplicitno izključil te zneske iz dohodka v naravi in namesto tega določil, da jih je treba vključiti pod vmesno potrošnjo delodajalcev.

Poleg tega obstaja sprememba v vrednotenju blaga in storitev iz lastne proizvodnje, ki jih zaposlenim dajejo na voljo njihovi delodajalci. V ESR 95 se ti vrednotijo po osnovnih cenah, v ESR 79 pa kot vsota stroškov proizvodnje (tj. proizvajalčev dobiček je po dogovoru enak nič).

Posledice spremembe

Pri **proizvodnem pristopu** se proizvodnja poveča v primeru proizvodov iz lastne proizvodnje, dobavljenih zaposlenim (v nasprotju s proizvodi, kupljenimi od drugih proizvajalcev). Vmesna potrošnja se zmanjša, ker so določene stroškovne postavke (nakupi od drugih proizvajalcev) prerazvrščene iz vmesne v končno potrošnjo. Dodana vrednost se obakrat poveča.

Pri **izdatkovnem pristopu** se končna potrošnja gospodinjstev poveča za porast vrednosti dohodka v naravi.

Pri **dohodkovnem pristopu** se sredstva za zaposlene povečajo za isti znesek kot končna potrošnja gospodinjstev.

BDP se poveča za porast sredstev za zaposlene v naravi. Na **prehod iz BDP v BNP** bodo vplivale vse postavke (v naravi) sredstev za zaposlene v tujino in iz nje, pri čemer bo predznak vpliva na BNP vnaprej sicer ostal nedoločen, vendar je skorajda gotovo, da bo v praksi pozitiven.

Številčni primer

Denimo, da se vrednost lastnega blaga in storitev, dobavljenih zaposlenim, poveča za 500. Predpostavimo nadalje, da so proizvodi v vrednosti 500 prerazvrščeni iz vmesne potrošnje v sredstva zaposlenih v naravi. Sprememba koncepta ne zadeva sredstev zaposlenih v tujino in iz nje.

Računovodska obravnava v poenostavljenih računih države: spremembe v primerjavi s knjiženjem po pravilih ESR 79.

Račun blaga in storitev

	Viri	Porabe
P10	+500	P20 - 500 P3B + 1 000

Račun proizvodnje

	Porabe	Viri
P20	- 500	P10 +500
N1	+ 1 000	

Račun ustvarjanja dohodka

	Porabe	Viri
R10	+ 1 000	N1 + 1 000
N2	+0	

Račun razdelitve dohodka

	Porabe	Viri
N3	+ 1 000	N2 +0 R10 + 1 000

Račun porabe dohodka

	Porabe	Viri
P3A	+ 1 000	N3 + 1 000
N4	+0	

Račun kapitala

	Porabe	Viri
N5	+0	N4 +0

Račun tujine

	Porabe	Viri
N5	+0	

22. Dovoljenja za uporabo neopredmetenih neproizvedenih sredstev*Ključne besede*

	ESR 79	ESR 95
Neopredmetena neproizvedena sredstva	309 (b)	7,43
Tantieme	436 (c)	3,70 (f)

Opis spremembe

V ESR 95 se prodaje in nakupi dovoljenj za uporabo neopredmetenih neproizvedenih sredstev (patentov, blagovnih zmk, avtorskih pravic ipd.) knjižijo pod proizvodnjo oziroma potrošnjo. V ESR 79 so bila taka plačila obravnavana kot dohodek od lastnine.

Posledice spremembe

Pri **proizvodnem pristopu** se proizvodnja poveča za vrednost tovrstnih plačil, ki jih prejmejo rezidenčni tržni proizvajalci. Vmesna potrošnja se poveča za plačila domačih proizvajalcev rezidenčnim in nerezidenčnim lastnikom ustreznih neopredmetenih sredstev. Predznaka vpliva na dodano vrednost zato ni možno določiti vnaprej.

Pri **izdatkovnem pristopu** se končna potrošnja gospodinjstev poveča za (morebitne) tantieme, ki jih plačajo gospodinjstva v svojstvu potrošnikov. Kolektivna potrošnja se poveča za znesek tantiem, ki jih netržni proizvajalci plačajo, zmanjšan za tantieme, ki jih le-ti prejmejo. Izvoz in uvoz se povečata za znesek tantiem, plačanih v tujino in prejetih iz nje.

Pri **dohodkovnem pristopu** se bruto poslovni presežek spremeni v enakem obsegu kakor dodana vrednost.

Zaradi transakcij s tujino predznaka vpliva na BDP ni možno določiti vnaprej. Pri **prehodu z BDP na BNP** se dohodek od lastnine v tujino in iz nje zmanjša za zneske, prerazvrščene v uvoz in izvoz storitev. Če se zaradi spremembe koncepta poveča vsaj ena sestavina domačih končnih porab, bo predznak vpliva na BNP pozitiven.

Številčni primer

Denimo, da rezidenti prejmejo tantieme v višini 1 000 in jih plačajo 700. Netržni proizvajalci imajo izdatke za tantieme v višini 50 in nobenih prihodkov. Izvoz storitev v zvezi s tantiemami znaša 500, uvoz pa 200. Gospodinjstvom kot potrošnikom ne nastanejo nobeni stroški za tantieme.

Računovodska obravnava v poenostavljenih računih države: spremembe v primerjavi s knjiženjem po pravilih ESR 79.

Račun blaga in storitev					
Viri		Porabe			
P10	+ 1 050	P20	+700		
P60	+200	P3B	+50		
		P50	+500		

Račun proizvodnje		Račun ustvarjanja dohodka		Račun razdelitve dohodka					
Porabe		Viri		Porabe		Viri			
P20	+700	P10	+ 1 050	N1	+350	R40	- 200	N2	+350
N1	+350			N2	+350	N3	+50	R40	- 500

Račun porabe dohodka		Račun kapitala		Račun tujine					
Porabe		Viri		Porabe		Viri			
P3A	+50	N3	+50					N5	+0
N4	+0			N5	+0				

23. Kolkovine*Ključne besede*

	ESR 79	ESR 95
Davki na proizvode	417,2	4,20
Drugi davki, povezani s proizvodnjo/Raznovrstni tekoči transferji	417,3, 495	4,23

Opis spremembe

ESR 95 določa, da se kolkovine knjižijo pod davke na proizvode. ESR 79 obravnava kolkovine, ki jih plačajo proizvajalci, kot druge davke, povezane s proizvodnjo R22. Eksplicitnih navodil glede kolkovin, ki jih plačajo gospodinjstva v svojstvu potrošnikov, ni. Ker ni nasprotnih navodil, se take kolkovine knjižijo kot raznovrstni tekoči transferji R69.

Posledice spremembe

Pri **proizvodnem pristopu** se proizvodnja poveča za skupni znesek kolkovin. Vmesna potrošnja se poveča za tisti del kolkovin, ki jih plačajo proizvajalci. Dodana vrednost se poveča za razliko med skupnimi kolkovinami in kolkovinami, vključenimi v vmesno potrošnjo tržnih in netržnih proizvajalcev.

Pri **izdatkovnem pristopu** se končna potrošnja gospodinjstev poveča za kolkovine, ki jih plačajo gospodinjstva v svojstvu potrošnikov. Bruto investicije v osnovna sredstva se povečajo za znesek kolkovin za stroške transferjev.

Pri **dohodkovnem pristopu** je sprememba bruto poslovnega presežka enaka spremembi dodane vrednosti.

Vpliv na BDP je nedvomno pozitiven. Ker **prehod z BDP na BNP** ni izpostavljen nobeni spremembi koncepta, je vpliv na BNP enak vplivu na BDP.

Številčni primer

Denimo, da so kolkovine v višini 500 prerazvrščene iz drugih davkov, povezanih s proizvodnjo, v davke na proizvode in da so raznovrstni tekoči transferji v višini 500 prerazvrščeni v davke na proizvode. Od kolkovin, ki jih plačajo proizvajalci, se jih 250 nanaša na vmesno potrošnjo in 250 na bruto investicije v osnovna sredstva (stroški transferjev).

Računovodska obravnava v poenostavljenih računih države: spremembe v primerjavi s knjiženjem po pravilih ESR 79.

Račun blaga in storitev					
Viri		Porabe			
P10	+ 1 000	P20	+250		
		P3B	+500		
		P41	+250		

Račun proizvodnje		Račun ustvarjanja dohodka		Račun razdelitve dohodka					
Porabe		Viri		Porabe		Viri			
P20	+250	P10	+ 1 000	R20	+500	N1	+750	N2	+250
N1	+750			N2	+250	N3	+750	R20	+500

Račun porabe dohodka		Račun kapitala		Račun tujine					
Porabe		Viri		Porabe		Viri			
P3A	+500	N3	+750	P41	+250	N4	+250	N5	+0
N4	+250			N5	+0				